

Avdelningen för affärsutveckling
Enheten för marknadsutveckling

Utlysning: Förstudie för främjande av internationell klusterverksamhet inom energiområdet

Energimyndigheten välkomnar förstudieansökningar inför internationell klusterverksamhet inom energiområdet. Energimyndigheten vänder sig till aktörer med näringslivsanknytning och lämnar stöd upp till 500 000 SEK till förstudieprojekt om högst 6 månader. Sista ansökningsdag är 2017-08-23 klockan 14.00

Energimyndigheten avser att lämna stöd till sondering och aktörmobilisering inför planering av en klusterverksamhet med inriktning mot internationellt samarbete för att främja innovativa energilösningar, som kan bidra till utveckling av energisystemet i Sverige och på andra marknader.

Mål med ansökan

Målsättningen med ansökan är att ge aktörer en möjlighet att utföra en förstudie som bidrar till att bygga kunskap, att sondera marknaden och genomföra ett grundarbete som leder till ett planeringsunderlag för en eventuellt kommande klusterbildning inom avgränsat fokusområde, som kan vara baserat på teknikområde, ett systemfel, globala miljömål osv.

I förstudien skall det ingå att beskriva såväl utvecklingspotential och marknadsbarriärer som man på sikt avser hantera inom ramen för eventuell framtida klusterverksamheten, en så kallad marknadsundersökning, med koppling till målmarknad/-er. I förstudien skall det därför ingå en hinderanalys (se bilaga 1 Hinderanalys) som kan bidra till att tydliggöra samband mellan eftersträvarde effektmål och upplevda hinder för internationalisering inom energiområdet. Vidare ingår det även att definiera eventuella aktiviteter och metoder för att hantera detsamma, att mobilisera intressenter, att definiera inbördes roller och ansvarsfördelning. Förstudien ska resultera i en genomförandeplan inklusive budgetprognos för i första hand för kommande 3 år.

Det är således också av vikt att i ansökan beskriva redan existerande nätverk och nätverkssamarbeten som kan komma att ha betydelse för i första hand förstudien men på sikt också Innovationskluster för internationalisering inom energiområdet.

Syfte - bakgrund

Syftet med Energimyndighetens stöd i denna ansökningsomgång är att undersöka behov och skapa förutsättningar för långsiktiga internationella samarbeten inom ramen för uthålliga och bärkraftiga Innovationskluster¹. Genom att främja samverkan i kluster kan näringslivets behov av kunskapsdelning underlättas. Idag upplevs det en brist hos många organisationer, inklusive små och medelstora företag med begränsade resurser på egen hand både att tillgodogöra sig information och nå ut med innovationer. Energimyndigheten ser att det finns behov av att underlätta och möjliggöra kunskapsöverföring mellan organisationer.

Ett eventuellt klusters huvudsyfte ska vara att stimulera innovativ verksamhet genom att främja intensiv samverkan mellan de deltagande organisationerna i klusterverksamheten samt bidra effektivt till kunskapsöverföring, nätverksbyggande och informationsspridning. Ett eventuellt framtida stöd till

Innovationskluster kan ges till organisationer/företag som driver verksamhet där det inkluderas organiserade grupperingar av oberoende parter, exempelvis, innovativa nystartade företag, små och medelstora företag, organisationer för kunskapsspridning, icke-vinstdrivande organisationer och andra relaterade ekonomiska aktörer.

Resultatet från förstudien, som denna utlysning avser, skall ses som ett inledande förarbete och ligga till grund för en eventuell ny ansökan (steg 2) för inrättande av ett innovationskluster för internationalisering inom energiområdet.

Observera att myndighetens finansiering inte omfattar alla projektkostnader som kan vara nödvändiga för att åstadkomma resultaten. Energimyndigheten finansierar en del av projekten.

Bedömning

Ansökningar kommer att bedömas i konkurrens med andra inkomna ansökningar.

Ansökan skall klargöra samband mellan å ena sidan utvecklingspotential och marknadsbarriärer man avser hantera, samt å andra sidan hur dessa ska analyseras i förhållande till de effektmål som är kopplade till innovation inom energiområdet (se bilaga 1-Hinderanalys).

Ansökan ska därmed visa på förutsättningar som kan bidra till utveckling och spridning internationellt av energiteknik, energitjänster och energisystemlösningar som är resultat av svenskt utvecklingsarbete.

Det skall också beaktas samverkan med andra relevanta insatser och utan att dubblera dessa samt borga för samarbete och synergier.

---

¹ Se §14 Innovationskluster; <http://www.notisum.se/rnp//eu/lag/314R0651.htm>
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning2008761-om-statligt-stod-till_sfs-2008-761

Bedömningskriterier

Energimyndigheten gör en bedömning om inkomna ansökningar ryms inom de ramar som finns i förordningen 2008:761 om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet, samt följer de krav för ansökan som beskrivs i denna utlysningstext. Mot bakgrund att ovan angivna punkter besvarats tillfredsställande, kommer Energimyndigheten att bedöma ansökan enligt följande (se bilaga 3-Bedömning);

- Potential
- Kostnadseffektivitet
- Aktörskonstellation
- Genomförbarhet

Villkor för beviljade projekt

För att stöd ska kunna betalas ut till beviljade projekt måste stödmottagaren bekräfta att hen har tagit del av Energimyndighetens beslut och att hen accepterar villkoren för stödet. (Se bilaga 4-Beskrivning av villkor).

Stöd till sökande lämnas som innovationsstöd i enlighet med 15 § förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet (se bilaga 2 - Rättsgrunder).

Projekt som beviljas stöd kan tidigast starta 2017-09-25 och som längst pågå till 2018-03-25.

Så ansöker du

Ansökan ska skrivas enligt Anvisningar för sökande och lämnas in via Energimyndighetens elektroniska ansökningsverktyg E-kanalen. I E-kanalen skall den sökande göra valet **Enskild ansökan**. Tänk på att skaffa användarbehörighet i E-kanalen i god tid eftersom det kan ta några dagar. Ansökan ska vara skriven så att den som inte är insatt i ämnet har möjlighet att förstå vad projektet handlar om. Ansökan ska beskriva projektets energirelevans och innehålla tydliga del- och resultatmål samt övriga krav som finns i stycket Bedömningskriterier. Projektbeskrivningen ska även innehålla bakgrund och kostnadsberäkning, sammanfattande budget och plan för resultatspridning.

Energimyndigheten arbetar för att främja mångfald och jämställdhet och uppmanar därför sökande att beakta dessa frågor vid sammansättningen av projektgruppen, vid val av projektledare och vid projektets genomförande, innehåll samt i dess mål och effekter.

Den fullständiga ansökan ska vara inlämnad senast den 2017-08-23 klockan 14.00

Beslut om stöd

Energimyndigheten kan komma att begära kompletteringar av ansökan om vi finner skäl för det. Det förutsätter i sådant fall att ansökan i sin helhet är tydlig och väl sammanhållen och endast behöver begränsad korrigerings. Ansökan kommer att bedömas av en intern bedömningsgrupp. Slutgiltigt beslut fattas av Energimyndigheten, tidigast i september 2017. Efter bedömningsprocess kommer ni kort därefter att få ett besked av oss om vilket beslut som fattats och med vilka skäl beslutet har fattats.

Kontakt

Lina Groth 016-544 24 07 lina.groth@energimyndigheten.se

Ludvig Lindström 016-544 23 40 ludvig.lindstrom@energimyndigheten.se

Verner Jankevics 016-544 23 47 verner.jankevics@energimyndigheten.se

Helpdesk (Frågor om ansökan i e-kanalen) ekanalen@energimyndigheten.se

Karin Malmlof (Övriga administrativa frågor) 016-544 24 62
karin.malmlof@energimyndigheten.se

Övrigt

Varje ansökan **ska** märkas med **”Planeringsunderlag...”** sedan eget val av titel på ansökan. I Energimyndighetens elektroniska ansökningsverktyg E-kanalen skall den sökande välja **Enskild ansökan** i rullistan för olika ansökningsförfaranden.

OBS: Energimyndigheten förbehåller sig rätten att när som helst under utlysningstiden och utan särskild information justera denna utlysningstext. Inga ändringar kommer dock att göras under de 2 sista veckorna innan ansökningsstidens utgång. Samtliga potentiella sökande rekommenderas att före ansökningsstidens utgång hämta aktuell information på utlysningens webbsida.

Bilaga 1-Hinderanalys

Hinderanalysen ska ge svar på varför eftersträvade effektmål inte redan är uppfyllda, samt hur en kommande klusterverksamhet i sådant fall kan bidra till att korrigera för dessa hinder?

Nedan beskrivs effektmål som Energimyndigheten satt upp som en önskvärd effekt av ett innovationskluster. Hinderanalysen ska sedan ligga till grund för planering och inrättande av kommande verksamhet, i detta fall Innovationskluster för internationisering inom energiområdet (I den mån det går att indikera mätbara mål ska det göras).

Beskriv samband mellan *nedanstående effektmål* och:

- Förutsättningarna idag.
- Beskriv också upplevda hinder för önskad effekt.
- Värdera vilka av dessa hinder som är mest betydande. På vilket sätt ser ni att klusterverksamheten skulle kunna bidra till att minska eller helt undanröja hindret

Effektmål 1: Verka för energiomställningen nationellt och internationellt

Effektmål 2: Ökat deltagande av svenska företag som ägnar sig åt utveckling och spridning av innovationer i den globala ekonomin inom energiområdet

Effektmål 3: Ökad stimulans av investeringar i svenska innovationer och kompetenshöjande insatser inom energiområdet

Effektmål 4: Minska eventuellt upplevda marknadsmisslyckanden för introduktion av svenska innovationer inom energiområdet

Bilaga 2-Rättsgrunder

Stöd till företag lämnas som innovationsstöd i enlighet med 15 § förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet.

I begränsad utsträckning kan stöd till företag även komma att kunna lämnas som stöd till konsulttjänster till små och medelstora företag i enlighet med 8 § förordningen (2008:761) om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation inom energiområdet samt som s.k. stöd av mindre betydelse. Stöd av mindre betydelse lämnas i enlighet med förordningen (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om den Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

Innovationsstöd kan avse innovationsrådgivningstjänster och innovationsstödjande tjänster. Projektet får då omfatta någon eller flera av följande aktiviteter.

Innovationsrådgivningstjänster: Rådgivning och bistånd på området kunskapsöverföring.

Innovationsstödjande tjänster: Tillhandahållande av marknadsundersökningar i syfte att utveckla effektivare produkter, processer eller tjänster.

Stöd till konsulttjänster till små och medelstora företag måste avse utomstående konsulter.

Stöd för del av egen tid kan komma att beviljas i form av stöd av mindre betydelse.

Om ansökan avser ett stöd av mindre betydelse måste sökanden lämna in en skriftlig redogörelse för allt annat stöd av mindre betydelse som mottagits under de två föregående beskattningsåren och det innevarande beskattningsåret. Detta ska lämnas in tillsammans med ansökan.

Bilaga 3-Bedömning

Kostnadseffektivitet

Ett riktmärke är att stöd ges med upp till 50% av stödmottagarens kostnader. Stöd för egen tid kan i undantagsfall överstiga 50% (se bilaga 2 – Rättsgrunder).

Bedömning av graden av motfinansiering kommer att ske där högre egen finansiering premieras.

För motfinansiering med egna medel i form av tid se bilaga Riktlinjer naturabidrag.

Potential

- Beskriv marknadsbehovet och det marknadsmisslyckande som upplevs idag som ligger till grund ansatsen och som ska behandlas genom hinderanalysen (se bilaga 1-Hinderanalys)
- Beskriv konkurrenskraft/affärsmöjligheter/tillväxtpotentialer på svensk och internationell marknad idag,
  - samt kommande utvecklingsmöjligheter
- Beskriv indikativt energirelevansen och eventuella effekter på energimarknaden, vilket sedan ska fördjupas inom ramen för Hinderanalysen.

Genomförbarhet

- Det ska finnas en tydligt beskriven och tidsatt aktivitetsplan för förstudien
- Beskriv metod under förstudien
- Behov av resor inom och utanför landet ska beskrivas

Aktörskonstellation

- De sökande bör kunna uppvisa tydlig förankring bland tänkta aktörer för att framöver utgöra den samlande kraft som behövs för att forma en eventuell klusterverksamhet.
- I den mån sökanden inte är densamma som framgent planerar driva Innovationskluster görs bedömning av den tänkta klusterägaren som anges, samt sökanden för förstudien.
- Indikativ beskrivning av nätverk och tänkta klusterpartners (medlemmar i Innovationsklustret) ska kunna anges. I den mån det redan vid denna ansökan kan styrkas genom formella avtal kommer detta att premieras.
  - Detta inbegriper också bedömning av graden av hur väl förankrad kontakt/-er sökande har på tänkt målmarknaden/-er

Bilaga 4 - Villkor för beviljade projekt

De villkor som gäller för beviljade projekt kommer att framgå av Energimyndighetens beslut om beviljat stöd. Nedan ges en beskrivning av villkoren.

Allmänt

Energimyndighetens beslut om stöd baserar sig på en överenskommen projekt- och kostnadsplan. Den del av kostnaderna som inte täcks av stödet från Energimyndigheten ska bestridas med egna medel eller med medel från annan finansier. Stödmottagaren svarar för finansiering av kostnadsökningar som uppstår under projekttiden. Energimyndighetens beslut om stöd, som inte avser innevarande budgetårs stödmedel, gäller endast under förutsättning att Energimyndigheten får/disponerar erforderliga medel.

Förskjutningar av kostnader mellan kostnadsslagen accepteras upp till 10 procent inom varje kostnadsslag, under förutsättning att totalramen inte förändras. Större förändringar kräver Energimyndighetens godkännande.

§ 1 Utbetalning av stöd

Utbetalning av stöd sker, om annat ej anges i beslutet, mitt i projektperioden för respektive budgetår utan föregående rekvisition. Stödet täcker mervärdesskatt endast då denna uppkommer som nettokostnad hos Stödmottagaren (gäller endast universitet och högskolor). Verifikationer för de redovisade kostnadsposterna ska vid anfordran insändas till Energimyndigheten. Medel som inte har förbrukats ska återbetalas. Förskott kan lämnas med högst 30 procent av det totala stödbeloppet (gäller endast universitet och högskolor). 15 procent, eller annan procentsats som framgår av beslutet, av beviljade medel kan innehållas tills slutrapportering enligt § 4 inkommit och godkänts av Energimyndigheten.

§ 2 Arbetsgivareförhållande

Energimyndigheten är inte arbetsgivare eller uppdragsgivare för stödmottagaren eller annan som denne anlitar för projektet. Energimyndigheten gör således inte avdrag för skatter, socialförsäkringsavgifter etc.

§ 3 Underrättelseskyldighet angående finansiering

Stödmottagaren är skyldig att omgående skriftligen underrätta Energimyndigheten om medel för projektet i beslutet söks eller erhålls från annan än Energimyndigheten.

§ 4 Rapportskyldighet

Rapporter och enkäter enligt nedan ska inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Om särskilda redovisningar krävs därutöver anges det i beslutet.

Årsrapport

Universitet och högskolor är skyldiga att för varje budgetår på Energimyndighetens begäran inlämna årsrapport, rörande institutionens och/eller forskargruppens samlade verksamhet.

Lägesrapport

Lägesrapport rörande projektets verksamhet ska lämnas på Energimyndighetens begäran. Den ska innehålla en beskrivning av projektets hittillsvarande verksamhet och resultat samt en ekonomisk redovisning. Dessutom kan Energimyndigheten begära att rapporten ska innehålla en teknisk statusrapport. Lägesrapporten ska lämnas till Energimyndigheten senast det datum som anges i beslutet.

Ekonomisk Redovisning – gäller endast företag

Ekonomisk redovisning ska lämnas en till två gånger årligen på en särskild blankett som tillhandahålls av Energimyndigheten eller hämtas på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se). Redovisning ska lämnas in senast vid i beslutet angivet datum.

Slutrapport

Slutrapport ska redovisa projektresultaten samt innehålla en beskrivning av projektets genomförande och måluppfyllelse. Dessutom ska rapporten innehålla en sammanfattning av projektresultaten på engelska om högst 200 ord. Rapporten ska lämnas till Energimyndigheten senast det datum som anges i beslutet. En särskild ekonomisk slutredovisning ska inges senast vid i beslutet angivet datum och på en särskild blankett som tillhandahålls av Energimyndigheten eller hämtas på myndighetens webbplats (www.energimyndigheten.se).

Enkät

I slutet av varje år ska du som stödmottagare fylla i en enkät och lämna till Energimyndigheten. Vi samlar på uppdrag av till regeringen in uppgifter från samtliga stödmottagare för att redovisa ett antal resultat i indikatorform i vår årsredovisning.

§ 5 Ändringar

Väsentliga ändringar inom den av Energimyndigheten godkända projekt- och kostnadsplanen ska i förväg anmälas till Energimyndigheten för prövning och godkännande. Inträffar omständighet av väsentlig betydelse, som får till följd att projektet avbryts, försenas etc, ska stödmottagaren omgående underrätta Energimyndigheten. Stödmottagaren är skyldig att omgående anmäla namn- och adressändring.

§ 6 Publicering

Projektresultaten ska publiceras. Publicering ska göras i enlighet med god internationell sed för publicering av forskningsresultat.

Stödmottagaren har rätt att skydda resultaten med patent eller annan immateriell skydds rätt och därvid avvakta med publicering intill dess eventuella ansökan om sådan skydds rätt inlämnats till berörd patentmyndighet. Avser stödmottagare att skydda resultaten ska detta meddelas Energimyndigheten. Ansökan till patentmyndighet ska inlämnas utan dröjsmål. Önskar stödmottagaren fördröja publicering av annat skäl än ovan nämnda eller avstå från publicering av visst resultat ska Energimyndighetens skriftliga medgivande därom inhämtas från fall till fall.

Vid all presentation av projektet ska anges att arbetet utförts med stöd från Energimyndigheten (namnet återges på engelska med Swedish Energy Agency).

§ 7 Rätt till resultat

Stödmottagaren eller resultatens rättsinnehavare innehar den kommersiella nyttjanderätten över projektresultaten och har rätt att upplåta eller överlåta rättigheterna till annan.

Om rättighet till projektresultat överläts till ett företag som bedriver ekonomisk verksamhet ska kompensation som motsvarar marknadspriset för rättigheterna lämnas (gäller endast universitet och högskolor).

§ 8 Granskningsrätt

Energimyndigheten eller person/er som Energimyndigheten utsett (t.ex. auktoriserad revisor) äger rätt att följa arbetet och ta del av handlingar som kan lämna upplysning om den tekniska och ekonomiska utvecklingen av projektet. För att möjliggöra granskning har Energimyndigheten rätt att utfärda särskilda anvisningar för redovisning.

Energimyndigheten har dessutom rätt att följa upp avslutat projekt genom att begära uppföljningsrapport, som ska utformas och inges enligt Energimyndighetens anvisningar. Sådan rapport kan begäras in vid tre tillfällen inom en tioårsperiod räknat från slutrapportdagen.

§ 9 Ändring av beslut

På stödmottagarens begäran med motivering kan Energimyndigheten medge välmotiverade ändringar i projektet.

§ 10 Upphävande av beslut

Energimyndigheten kan besluta att outnyttjat stöd ska innehållas alternativt att utbetalda medel, som ännu ej upparbetats, ska återtas om:

- a) förutsättningarna för projektets finansiering förändrats
- b) projektet inte bedrivs enligt den överenskomna projektplanen
- c) utsikter saknas för att inom rimlig tid nå tillfredsställande resultat i projektet (till exempel på grund av väsentligt ändrade förutsättningar eller konkurrensförhållanden) eller om projektets planer inte fortsätter

kan anses säkerställd (till exempel på grund av obestånd om stödmottagaren är ett företag)

- d) stödmottagaren underlåter att underteckna och återsända ett exemplar av villkorsbilagan till Energimyndigheten.

§ 11 Återkrävande av utbetalt belopp

Utbetalt belopp jämte ränta 8 % (åtta procent) över gällande referensränta kan återkrävas med omedelbar verkan om:

- a) stödmottagaren inte lämnar föreskrivna rapporter enligt § 4
- b) stödmottagaren använder stödet till annat ändamål än vad som anges i den överenskomna projektplanen
- c) projektet inte bedrivs enligt den överenskomna projektplanen
- d) stödmottagaren i övrigt inte uppfyller skyldigheterna enligt villkorsbilagan eller de särskilda villkoren i beslutet.

§ 12 Innehållande av stöd

Energimyndigheten har rätt att stoppa vidare utbetalning av medel tills dess beslut har fattats att vägra utbetalning eller att återkräva beviljade medel enligt paragraferna 10 och 11. Ett sådant stopp av vidare utbetalning av medel kan även omfatta utbetalningar till andra projekt som administreras av samma institution, företag eller motsvarande administrativ enhet, om Energimyndigheten så beslutar.

§ 13 EU:s statsstödsregler

Som villkor för stöd gäller att stödåtgärderna får upphävas eller ändras och stödet återkrävas om Europeiska kommissionen genom beslut som vunnit laga kraft eller Europeiska unionens domstol har funnit att stödet strider mot artikel 107 i fördraget om den Europeiska unionens funktionssätt. Beslut om upphävande eller ändring av stödåtgärderna fattas av regeringen. Därvid fastställs i varje enskilt fall villkoren för återbetalning av stöd.

Samtycke enligt personuppgiftslagen och medgivande till tillgängliggörande av information

Energimyndigheten tillgängliggör information om projekt som finansieras av myndigheten på myndighetens webbplats www.energimyndigheten.se. Där kan allmänheten söka efter information om pågående och avslutade forskningsprojekt utifrån olika sökord, såsom forskningsämne, forskningsorganisation, projekttitel och projektledare.

I och med att projektledaren och behörig firmatecknare undertecknar villkoren samtycker projektledaren till att personuppgifter (namn och organisation) och den behörige firmatecknaren till att icke sekretessbelagd information och rapporter som förekommer i projektet får göras tillgängliga för allmänheten på myndighetens webbplats. Stödmottagaren är ansvarig för att innehavare av upphovsrätt har medgivit tillgängliggörande och ska se till att upphovsrättsinnehavaren har rätt att lämna samtycke i varje enskilt fall.

Allmän Handling och Sekretess

I princip all post och e-post till Energimyndigheten blir allmän handling. Det innebär bland annat att allmänheten och massmedia har rätt att begära att få ta del av innehållet. Även skrivelser och beslut som skickas från Energimyndigheten är allmänna handlingar. Rätten att ta del av allmänna handlingar som är offentliga är en del av offentlighetsprincipen.

Energimyndigheten får dock inte lämna ut uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen. Det innebär att en handling eller vissa uppgifter i en handling kan vara skyddade av sekretess. Det görs därför en sekretessprövning innan en handling lämnas ut i varje enskilt fall.

Sekretess gäller t.ex. för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgifterna röjs.